

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO

Gårds-/ bruksnavn Stor Hove	G.nr./ b.nr. 184/55
Kommune Lillehammer	Fylke Oppland
Saksnavn Kokegroper i kabelgrøfter	Kulturminnetype (Koke)groper
Saksnummer (KHM) 2018/7107	Prosjektkode
Grunneier, adresse	Tiltakshaver
Tidsrom for utgravning 24.-25. september 1991	UTM-koordinater/ Kartdatum
A-nr.	C.nr.
ID nr. (Askeladden)	Negativnr. (KHM)
Rapport ved: Jan Henning Larsen	Dato: 19.06.2018
Saksbehandler:	Prosjektleder:

SAMMENDRAG

Under graving av grøfter for kabel og informasjonsskilt ved midlertidig nedkjørsel til Oppland distriktshøgskole var det kommet for dagen kokegroper og kullkonsentrasjoner.

Undersøkelse ble foretatt 24.-25. september, 5 strukturer fra gammel bosetning ble dokumentert.

Tre C14-dateringer ga AD265-650.

P g a manglende innmåling er restmaterialet kassert.

BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Under graving av grøfter for kabel og informasjonsskilt ved midlertidig nedkjørsel til Oppland distriktshøgskole var det kommet for dagen kokegroper og kullkonsentrasjoner. Forholdet ble den 19. august 1991 oppdaget av arkeolog Lars Erik Narmo som varslet Oppland fylkeskommune ved fylkesarkeolog Harald Jacobsen. Arbeidet ble stoppet, og saken videresendt Oldsaksamlingen for videre behandling, jfr. rapport ved Jacobsen av 16. august 1991.

Oldsaksamlingen vedtok å foreta en arkeologisk undersøkelse, jfr. brev fra Oldsaksamlingen ved førsteamanuensis Heid Gjøstein Resi til Statens bygge- og eiendomsdirektorat av 9. september 1991.

VARIGHET. DELTAGERE

Undersøkelsen ble foretatt av forsker Jan Henning Larsen den 24. og 25. september 1991 og hadde således et begrenset omfang..

UNDERSØKELSESONOMRÅDET

Undersøkelsesområdet var en slak sydvesthellende li i nedkant (sydvestkant) av fylkesvei 213, jfr. avmerking på kartbilag i rapport ved Harald Jacobsen av 16. august 1991.

Det var på stedet lagt en midlertidig avkjørsel til Oppland distriktshøgskole over dyrket mark. Gravearbeidene var foretatt henholdsvis på NNV- og SSØ-siden av denne veien, slik at undersøkelsesområdet var avgrenset i to felter.

I det følgende er feltene omtalt som felt S og Felt N etter beliggenheten,

ARBEIDSOPPLEGG

Det ble ikke åpnet nye felt, men arbeidet ble konsentrert om opprensning av eksisterende profiler. Strukturene ble dokumentert ved tegning og fotos, og det ble tatt utprøver for naturvitenskapelige analyser. Strukturene ble gjennomgravd.

Dessverre strakk ikke tiden til for innmåling av strukturene. Så vidt vi forstår, har heller ikke Oppland fylkeskommune besørget dette.

STRUKTURENE

Kokegrop S-1

Denne lå i utgravd felt mellom stabburet og rv. 213. Øverst var det 5 cm torv som dekket 7 cm sand. I V var det 45 cm påfylt masse, i Ø 56 cm påfylt masse bestående av åkerjotrd med kull og teglstein.

Gropas lengde 178 cm, dybde 53 cm.

Grop S-2

Gropen inneholdt lite kull, mest åkerjord.

FELT N

Her var det en 3 m lang profil som ble tegnet langs N-S-gående grøftekant. Profils N-ende 11,1 m fra SØ-hjørnet på det røde huset, S-enden 14,15 fra dette hjørnet. Videre lå N-enden av profilen 11,95 m fra SV-hjørnet og S-enden 13,7 m fra dette. Grøften var 2,5 m bred, 1,2 m dyp med lengde 13 m. Den svingte mot SV.

FELT S

Dette feltet hadde mye mere rotete masser i toppen med murstein mm
I sentrum av feltet grop 2: 17,9 m fra stabburets NØ-hjørne og 18,6 fra dets SØ-hjørne.

Grop 3 profil Ø-V midt over gropen 1,3 m n for profilen gjennom grop 2, lengde 1,35 m og synes å fortsette litt mot Ø. N-S 1,25 m, S-del bredde 0,65 m, dybde 0,3 m. Tettpakket med kokstein, i midtpartiet kull. Ellers er kullet helt oppløst.

I N stolpehull med grå, steinfri jord, bredde 22 cm, nedgravd inntil 28 cm i steril undergrunn.

I S kokegrop med flat bunn, bredde i topp 78 cm, nedgravd inntil 27 cm. I massene rundt noen steiner med mål over 10 cm antydnet på tegningen, ellers småstein, jord og kull. Over gropen småstein, jord og kull.

ANALYSER

Fire prøver ble prioritert for vedartsanalyse og tre av dem for radiologisk datering,

Struktur nr.	Prøve nr,	Vedart	T-nr	Datering BP	Kalibrert alder
Felt S, Grop 1	1	18 fragm av bjerk, 2 av selje			
Felt S, Grop 2	2	20 fragm av bjerk og 20 av furu	T-10742	1645 +/- 70	AD 265-445
Felt S, Grop 3	3	18 fragm av furu, 2 av bjerk	T-10743	1470 +/- 80	AD535-650
Felt N, Grop 1	4	18 fra bjerk, 2 av furu	T-10744	1575 +/- 80	AD400-565

Funn og prøver

Det ble ikke funnet førreformatoriska gjenstander, heller ikke brente bein.

På grunn av manglende innmåling er prøvematerialet kassert.

VEDLEGG

1.1 ANALYSERESULTATER

1.2 KART

1.3 ARKIVERT ORIGINALDOKUMENTASJON

FOTOLISTE

Utgravning av kokegroper, Stor Hove 184/55, Fåberg pgd., Lillehammer k., Oppland

ved Jan Henning Larsen 24.-25. september 1991

Sv/hv. UO-nr. 21846

Neg.nr.	Motiv	Retn. mot
11	Felt S, oversikt før gravning	S
12	Do.	Ø
13	Do.	V
14	Do.	N
15	Do.	N
16	Felt N, oversikt før opprensing	NØ
17	Do.	Ø
18	Felt S åpnet; gropene 1, 2 og 3	N
19	--"-- ; gropene 3, 2 og 1	S
20	Felt S, grop 2	N
21	Felt N, grop 1 (kokegrop) profil	Ø
22	Do.	Ø
23	Felt S, grop 2 - profil	N
24	Do.	N
25	Felt S, grop 3 - profil	N
26	Do.	N
27	Felt S; grop 2 tømt, profil grop 3 bak	N
28	Do.	N
29	Felt N; grop 1 (kokegrop) - profil rensset	Ø
30	Do.	Ø

FOTOLISTE

Utgravning av kokegroper, Stor Hove 184/55, Fåberg pgd.,
Lillehammer k., Oppland

ved Jan Henning Larsen 24.-25. september 1991

slides

Bilde	Motiv	Retn. mot
1	Felt S, oversikt før gravning	N
2	Do.	Ø
3	Do.	V
4	Felt N, oversikt før gravning	Ø
5	Do.	NØ
6	Felt S åpnet; gropene 1, 2 og 3	N
7	--"-- ; gropene 3, 2 og 1	
8	Felt S, grop 2	N
9	Felt S, grop 2 - profil	N
10	Felt S, grop 3 - profil	N
11	Do.	N
12	Felt S; grop 2 tømt, profil grop 3 bak	N
13	Felt N, grop 1 (kokegrop) profil	Ø
14	Do.	Ø

R a p p o r t

18. oktober 1991 mottatt 4 - fire - trekullprøver fra Universitetets Oldsaksamling, Oslo, v/forsker Jan Henning L a r s e n.

Prøvene, som ble mottatt i plastposer, var merket som nedenstående oppstilling viser.

Samtlige prøver skriver seg fra Stor Hove, Lillehammer k., Oppland.

Fra prøvene, som bestod av svarte kullfragmenter, ble det tatt ut 20 fragmenter for mikroskopiske undersøkelser. I henhold til resultatene av disse, antas de enkelte prøver å skrive seg fra de nedennevnte vedarter.

Nr. 1 Prøven merket: Felt S. Grop 1. P 2

Prøven bestod av tallrike (>100) små kullfragmenter. Av de undersøkte fragmenter antas 18 å skrive seg fra B j e r k og 2 fra S e l j e.

Nr. 2 Prøven merket: Felt S. Grop 2

Prøven bestod av ca. 50 meget små kullfragmenter. Av de undersøkte fragmenter antas 20 å skrive seg fra B j e r k og 20 fra F u r u.

Nr. 3 Prøven merket: Felt S. Grop 3. P 2

Prøven bestod av tallrike(>100) kullfragmenter. Av de undersøkte fragmenter antas 18 å skrive seg fra F u r u og 2 fra B j e r k.

Nr. 4 Prøven merket: Felt N. Grop 1.

Prøven bestod av ca. 100 små kullfragmenter. Av de undersøkte fragmenter antas 18 å skrive seg fra B j e r k og 2 fra F u r u.

Blindern - Oslo, 21. oktober 1991

Leif M. Paulssen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: Fakultet for fysikk og matematikk, Sem Sælandsv. 5
7034 Trondheim, tlf. 07 59 33 10

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Larsen, Jan H.
Universitetets Oldsaksamling
Universitetet i Oslo

DF-2376

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-10742	Stor Hove nr S1 Lillehammer, Oppland	Trekull Bjørk, selje	4.3 g	1645 ± 70	AD265-445	-26.1*
T-10743	Stor Hove nr N1 Lillehammer, Oppland	Trekull Bjørk	2.9 g	1470 ± 80	AD535-650	-26.1*
T-10744	Stor Hove nr S3 Lillehammer, Oppland	Trekull Bjørk og ubes materiale	5.0 g	1575 ± 80	AD400-565	-26.1*

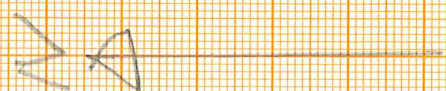
Dato: 06 JUL 1993

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Reidar Nydal

Steinar Gulliksen

Utgravn felt

veikant 1 m

veikant
stall 2,7 m

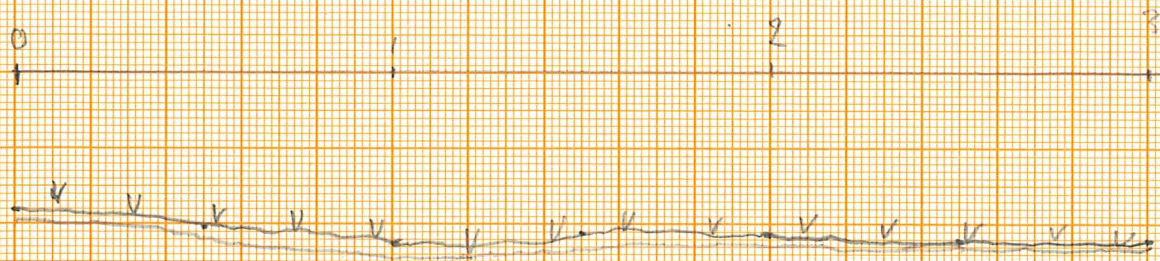
Stokk

M 1:50

Stokk, Lillek

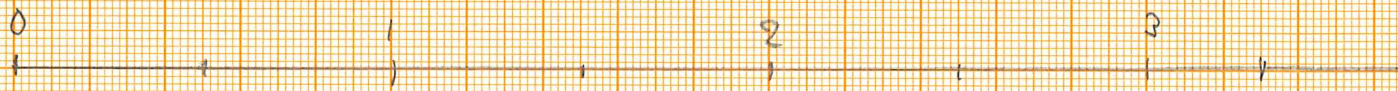
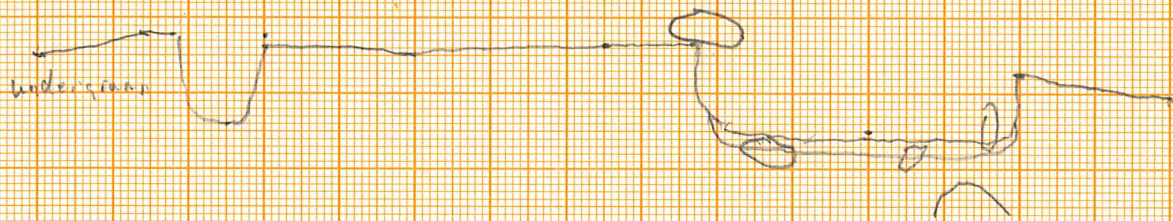
24.9.1991

Storhove, Lillehammer

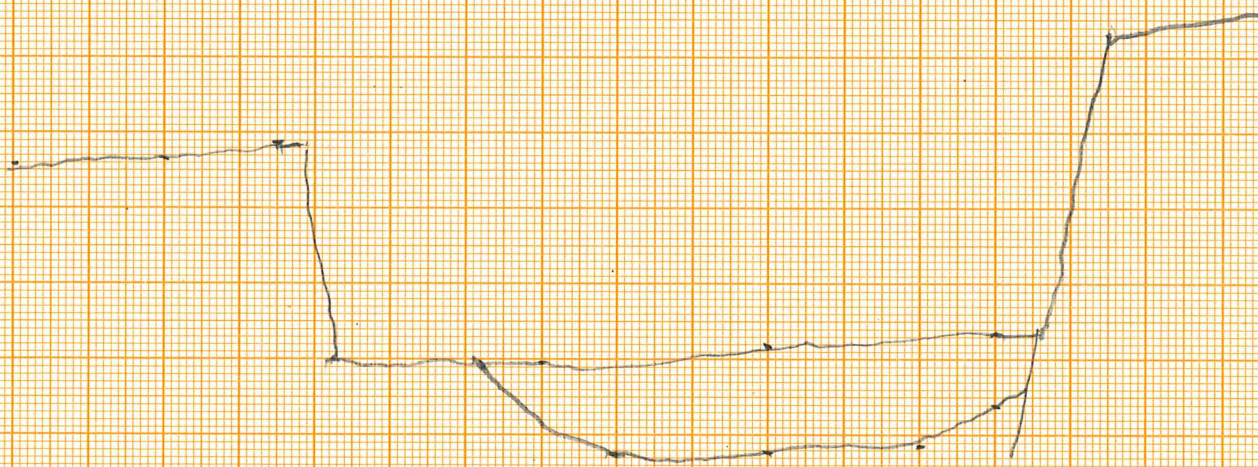
N-felt 14.11.20

25.9

Felt 5 Grov 3

25.8.

Kokegraver på Stor Hove, 184/55,
Lillehammer k., Oppland 1991

Film 21846

11 12 13 14 15

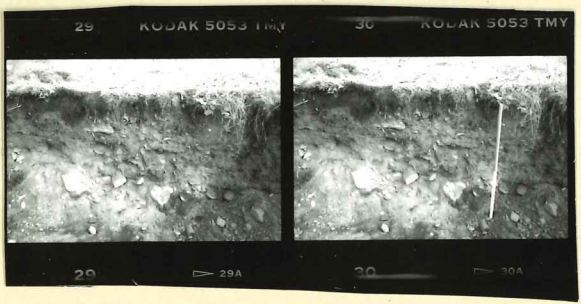
16 17 18 19 20

21 22 23 24

25 26 27 28

29 30

Foto : Jan Henning Larsen